

En vise

fra streiken ved Foldals værk
1907.

Ved Foldal i oktober den 8de det var,
der bryder ud en streike, som længe truet har.
Vi staar i en forening sterk,
som holder ud mod Foldals verk,
om selve direktøren sig sætter lidt paa tverk.

To hundred' mand var tallet som i fagforening staa,
og disse tog da valget at fra sit arbeid gaa.
For at forbedre sine kaar
de faste sammensluttet staar,
som tapreste soldater, naar de til kampen gaar.

Vor direktør ved værket, som kalder sig for Lund,
han fødtes hid til verden i en uheldig stund.
Han skjælder og han bander paa,
at streikerne paa gruben gaa,
Han kun har eneretten til der at forestaa.

Man kan vel næsten fristes at tænke og dertil at tro,
ind i hans mesterhode ei stor forstand kan bo.
Med gløde jern springer han
imod den kjække arbeidsmand,
som vover at betræde hans vei i Norges land.

Den hædersmand optræder ei venlig mod sin arbeidsmand
Guds bud han overtræder vistnok i stor forstand.
Den dag da vi skal faa vor løn
er fad'ren skyldig blir hans søn
frataget sine penge, selv om han ber en bøn.

Det siges, at man haver mod ham mange klagemaal
i retten at fremføre som han forsvarer skal.
Han stevnes skal for retten ind
hvor smørres maa hans haarde skind,
saa han for eftertiden kan faa et bedre sind.

Men nu skal de faa høre, hvorledes det paa gruben gaar.
Her er en satans røre av pjalter som dem faar.
Den ene bleg, den anden blak,
den tredie skjæv, den fjerde skak,
ja hele pjaltbelægget, det er et jevla pak.

V box 32:947

Den direktør optræder, mod dette hemske pjaltepak,
han viser dem al hæder og al sin hjertens tak.
Naar bare du arbejder her
opfylder jeg ethvert begjær.
Og kanske du paa kjøbet kan endda faa lidt mer.

Vi sender vore heste til Lilleelvedalen ned,
for eder der at hente saa I faar vær i fred.
Thi streikerne vil møde op,
og kan da banke eders krop,
men vi skal nu forsøge for det at sætte stop,

En matrialforvalter som er en spekuleret fyr,
han være skal i spidsen for dette eventyr.
Vor bager Leines kjøre faa
i midten blandt de arme smaa,
i bagen stiger Holstrøm han skal dem jage paa.

Naar hele følget stopper ved matrialkontoret op,
da møder frem betjening at hilse paa den trop.
De bukker, neier, skraber saa,
at pjalten ikke kan forstaa,
hvorfor de blir modtaget og saadan ære faa.

Ja herligt er at være en saadan pjalt og arbejdsmand,
saa han kan faa den ære at hede hædersmand.
Fra kammerater stødes ud,
naar deres pjaltliv her er slut,
kan de ei faa sin hjemstavn hos djævel eller gud.

En tømmermand fra Sverge som for et aar er kommen hid
har bygget sit herberge og udført alt med flid.
Han viseformand engang var
og trodes for en grepa kar.
Men nu saa har han sveget det banner som han bar.

Nu har vel andre tanker opfyldt det svenske hjerterum.
Han kunde ikke længre staa paa sikker grund.
Han sine kammerater sveg
og nu i veien for dem steg.
Nu har han spildt til døden paa denne dumme leg.

Nu vil vi kroppen bære op paa den høieste klippe-top,
og der op i en master vi vil ham hænge op.
Han er nok ganske mager før,
men han skal blive rigtig tør,
og siden til et bytte for ravn og ørneklør.

En bondegut fra Grimsbo, levet flot i rigdoms pragt,
har mange tusind kroner paa rangling ødelagt.
Han gaar nu her paa hververi
og en og anden faar han i,
men stakkar, han tør engang for denne brøde svi.

Den verkstedmester liden i vekst, af gud beskikket er
til her at agitere iblandt saa mange iler.
Opsigelserne ta igjen,
og bliv nu her og vær vor ven,
thi ellers faar du aldrig se Foldals værk igjen.

Ja mange har han truet, ja lokket og med saadant prat
I søppelkassen faar I nu søge eder mad.
Det norske arbejdsmandsforbund,
det kan kun for en liden stund
gi føde til saa mange for deres sultne mund.

Agitatorer mange vi har ved Foldalsverket her.
Er listige som slanger, men ei paa æren kjær.
Af disse jeg fremhæve kan
en byggemester kaldes han,
med næse i ansigtet saa rød som ildebrand,

Endvid're bemerkes det Staalandske og Risehærk,
som og har hvervet pjalter til dette pjalteværk,
Ja gub-Hans og han smal-Hans med
har ogsaa traadt i deres fjed,
og git sig selv til døden den sidste har dermed.

Men endnu har vi mange og disse bør vel tages med
som her har gjort indflydelse paa dette usle sted.
To timeskrivere og tre
han Helmer, Peter og Gjære,
ja disse tre er baser for verkets scheidere.

Montører har vi tvende som og har gjort sit virke her
elektrisk strøm de sende til pjalter og til fler,
saa de kan tale, høre, se
at alle pjalter er et kræ,
som kryber op til Foldal for der at gaa paa knæ.

Nu kommer jeg til slutten og til de kjække mænd,
som udført har et storverk, et ry fra grænd til grænd.
Vil disse hæders kara faa,
naar de fra verden skal bortgaa,
vi reiser dem en bauta, som skal til minde staa.

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 20 30 40 50

0 mm

10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 10 20 30 40 50

En bauta vi dem reise, hvorpaa der da skal staa:
Herunder hviler skramlet av disse herrer to,
som sagerne fra brakken tog,
og Berg og Fineide bortjog,
fordi dem ei adlyder, hvad Lund dem foreslog.

Endnu en pjaltehverver tilslut jeg her omtale vil,
som kommen er fra Trondhjem, han har vist faret vild.
I bagerringens bageri,
hvor der blev gjort slarafferi.
»De smaae hænges, de store de gaar fri«.

Saa vil vi sammenspleise det hele pjaltesvineri,
og sende hele greise til et menageri.
Der skal dem sættes i et bur
og en for en skal efter tur
mørbankes og oplæres og faa en god dressur.

Nu vil jeg slutte visen og ende med min enkle sang.
Jeg er nok ingen digter, men føler dog en trang,
til at afsløre pjalten her;
den simplest skabning jorden bær.
Jeg ønsker at de maatte faa lærepengé her.

Staa fast nu kammerater og ræk hinanden troskabs
haand.

Lad aldrig noget briste i dette samfundsbaand.
Saa skal vi sikkert seier faa,
og engang frem til maalet naa.
I sluttet flok og følge til Foldalsværket gaa.